

Vigselsliturgi
for Den norske kyrkja

VIGSEL

Allmenne føresegner

1. Ekteskap vert inngått ved at kvinne og mann offentleg, i nærvere av vitne og for godkjend (borgarleg eller kyrkjeleg) styremakt, gjev løfte til kvarandre om at dei vil leva saman i ekteskap, og at dette vert sagt offentleg gyldig.
2. Giftarmål etter den ordning kyrkja har, har både ei juridisk og ei kyrkjeleg side. Den handlinga som er ekteskapsstiftande etter lovgjevinga i samfunnet, vert utført for Guds åsyn, og er difor ei kyrkjeleg handling av gudstenestleg karakter. Enkeltelement ved handlinga, som musikk, opplesing og andre innslag må få si form i samsvar med dette.
3. Handlinga skjer i kyrkja eller ein annan gudstenestestad som etter avgjerd av biskopen kan brukast til vigsel.
4. Før handlinga har den som skal forretta – eller unntaksvis ein annan på vegner av denne – ein samtale med brudeparet.
5. Salmar og songar må føreåt godkjennast av forrettande prest og det musikalske stoffet av kantor/organist.
6. Vigsel som står føre, bør gjerast kjend på førehand i kunngjeringane ved ei gudsteneste, og brudeparet bør takast med i forbøna.

7. Dersom ein vil feira **Bryllaupsmesse**, følgjer ein anten ordninga **Vigsel** til og med siste salmen. Denne vert då salme før nattverden, etterfølgd av nattverdordninga i høgmessa eller ei av dei alternative nattverdordningane i Gudstenestebok. Eller ein kan følgja ordninga **Høgmessa**. Inngangsorda i vigselordninga trer då i staden for inngangsorda i høgmessa. Ledda **Ekteskapsinngåing** og **Overrekking av ringar** kjem på plassen til kunngjeringane, og leddet **Forbøn** vert erstatta av forbønalternativa i høgmessa.

Ei av lesingane skal vera ei evangelielesing.

Ein gjer kjent i Inngangsorda at det skal feirast bryllaupsmesse, til dømes slik:

- **L** Kjære (namnet vert nemnt) og (namnet vert nemnt). De er komne hit til (namnet på kyrkja vert nemnt) for å inngå ekteskap. Vi er samla her for å gleda oss med dykk. Vi skal høyra løfta dykkar til kvarandre og be om Guds velsigning over dykk og over heimen dykkar. De har òg bede om å få del i Herrens nattverd når de no byrjar livet saman som ektefolk. Vi vil difor feira denne handlinga som ei bryllaupsmesse, slik at det er mogeleg for dei som ønskjer det, å gå saman med dykk til Herrens bord på denne dagen.

8. Ektepar som har gifta seg for borgarleg styremakt, kan sidan be om forbøn i kyrkja. Sjå ordninga **Forbøn for borgarleg inngått ekteskap**.

9. Ein kan ringja i ca. 5 minutt før og etter vigselshandlinga.

10. Liturgen ber stola i kvitt.

ORDNING FOR

Vigsel

Under handlinga kan det gjevast rom for medverknad av ulike slag. Det kan vera medverknad frå bryllaupsfølgjet ved einskilde av dei liturgiske ledda, og det kan vera tillegg til handlinga i form av musikk eller høgtlesing, eventuelt kombinert med at det vert tent ljøs i ljøsgloben. Blant dei kulturelle innslaga kan det òg opnast for element som understrekar den etniske bakgrunnen til brudeparet. Der den eine parten tilhøyrer eit anna kyrkjesamfunn enn Den norske kyrkja, kan det etter godkjenning av biskopen opnast for deltaking frå vedkomande kyrkjesamfunn. Både når det gjeld medverknad frå andre kyrkjesamfunn og kulturelle innslag, skal desse tilpassast den gudstenestlege karakteren til vigselshandlinga og ikkje bryta med trusgrunnlaget i Den norske kyrkja.

Innslag som kjem som tillegg til liturgien, kan plasserast etter ledd 9 **Forbøn**

Der namna skal nemnast, kan ein bruka fullt namn eller fornamn, etter det som er naturleg i det einskilde tilfellet. I spørsmåla under ledd 7 **Ekteskapsinngåing** skal det brukast fullt namn.

1 Preludium/Inngang

Orgelmusikk eller annan høveleg musikk til preludium/inngang.
Brudeparet kan gå saman fram til koret og setja seg på plassane sine.
Dersom det er ønskjeleg, kan brudeparet, ein eller båe, forlovarar, representant(ar) for familiane, liturg og andre gå inn i kyrkja i prosesjon.
Deretter kan det framførast høveleg vokal- eller instrumentalmusikk.

2 Inngangsord

Anten A

L I namnet åt Faderen og Sonen og Den Heilage Ande.

Eller B

L Nåde vere med dykk, og fred frå Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

Deretter kan ein ønskja brudeparet og bryllaupsfølgjet velkomne med desse eller liknande ord:

L Kjære (namnet vert nemnt) og (namnet vert nemnt). De er komne hit til (kyrkja vert nemnd) for å inngå ekteskap. Vi er samla her for å gleda oss med dykk. Vi skal høyra løfta dykkar til kvarandre og be om Guds velsigning over dykk og over heimen dykkar.

Deretter kan liturgen seia:

Anten A

L Herre, kor dyrverdig di miskunn er!
I skuggen av dine venger, Gud, søkjer menneskeborna livd.
Dei får eta seg mette av det beste i ditt hus,
du lèt dei drikka or gledebekken din.
For hjå deg er livsens kjelde,
i ditt ljøs ser vi ljøs. Sal 36,8-10

Eller B

L Pris Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.
Dette er dagen som Herren har gjort; lat oss jubla og gleda oss no!

Sal 118,1.24

Eller C

L Gud er kjærleik, og den som vert verande i kjærleiken, vert verande i Gud og Gud i han.

1 Joh 4,16b

3 Salme

4 Skriftlesing

L Gud har skapt oss til å leva i samfunn med han og med kvarandre.
Han har ordna det såleis at mann og kvinne skal vera eitt,
og han har stadfest denne sameininga med si velsigning.
Ekteskapet er Guds gode gåve.
Å leva saman som mann og kvinne
er å leva i tillit og kjærleik,
dela gleder og sorger
og trufast stå attmed kvarandre livet ut.
Guds ord vitnar om ekteskapet at det er heilagt og ukrenkjande.

Det står skrive i Fyrste Mosebok:
Gud skapte mennesket i sitt bilete,
i Guds bilete skapte han det,
til mann og kvinne skapte han dei.
Gud velsigna dei og sa til dei:
«De skal veksa og aukast,
fylla jorda og leggja henne under dykk!» 1 Mos 1,27-28a

Og vår Herre Jesus Kristus seier:
Har de ikkje lese at Skaparen frå opphavet
skapte dei til mann og kvinne og sa:
«Difor skal mannen skiljast frå far sin og mor si
og halda seg til kona si, og dei to skal vera eitt.»
Så er dei ikkje lenger to; dei er eitt.
Og det som Gud har bunde saman,
det skal ikkje menneske skilja. Matt 19,4-6

L Lat oss vidare høyra frå Guds ord.

2-4 av dei følgjande tekstane eller andre høvelege skriftlesingar, minst éi frå kvart av dei to testamenta.

Skriftlesingane kan lesast av medlemmer av bryllaupsfølgjet.
Dei som skal lesa, går samla fram til lesepulsten.

Brudepar og kyrkjelyd sit under lesinga.

Siste lesinga vert avslutta med:
”Slik lyder Herrens ord.”

Her kan følgja

5 Salme

Salmen kan erstattast av høveleg vokal- eller instrumentalmusikk.

6 Tale

Liturgen held ein tale over eit av dei skriftorda som er lesne under ledd 4 eller over ein annan høveleg tekst.

7 Ekteskapsinngåing

L Kom no fram til Herrens altar, så vi kan høyra løfta dykkar til kvarandre og be om Guds velsigning over dykk og over heimen dykkar.

Brudeparet går fram til altarringen.

Deretter følgjer

Anten A

L For Gud vår Skapars åsyn og i nærvere av desse vitna spør eg deg, (det fulle namnet til brudgommen utan tittel): Vil du ha (det fulle namnet til brura utan tittel), som står attmed deg, til ektemake?

Brudgommen: Ja.

L Vil du elska og æra henne og vera trufast hos henne i gode og vonde dagar til dess døden skil dykk åt?

Brudgommen: Ja.

L Like eins spør eg deg, (det fulle namnet til brura utan tittel): Vil du ha (det fulle namnet til brudgommen utan tittel), som står attmed deg, til ektemake?

Brura: Ja.

L Vil du elska og æra han og vera trufast hos han i gode og vonde dagar til dess døden skil dykk åt?

Brura: Ja.

L Så gjev kvarandre handa på det.

Brudeparet vender seg mot kvarandre og gjev kvarandre høgre handa.
Liturgen legg handa si på hendene til brudeparet.

L For Guds åsyn og i nærvere av desse vitna har de no lova kvarandre at de vil leva saman i ekteskap, og gjeve kvarandre handa på det. Difor gjer eg kunnig at de er rette ektefolk.

Eller B

L For Gud vår Skapars åsyn og i nærvere av desse vitna spør eg deg, (det fulle namnet til brudgommen utan tittel): Vil du ha (det fulle namnet til brura utan tittel), som står attmed deg, til ektemake?

Brudgommen: Ja.

L Like eins spør eg deg, (det fulle namnet til brura utan tittel): Vil du ha (det fulle namnet til brudgommen utan tittel), som står attmed deg, til ektemake?

Brura: Ja.

L Gjenta no etter meg.

Brudgom og brur vender seg til kvarandre. Dei gjev kvarandre hendene og vert ståande slik medan dei gjev løftet.

Liturgen les løftet ledd for ledd, deretter seier brudeparet det fram, den eine først.

L Eg tek deg (namnet vert nemnt) til ektemake.

B Eg tek deg (namnet vert nemnt) til ektemake.

L Eg vil elska og æra deg

B Eg vil elska og æra deg

L og vera trufast hos deg i gode og vonde dagar

B og vera trufast hos deg i gode og vonde dagar

L til dess døden skil oss åt.

B til dess døden skil oss åt.

Deretter vert løftet teke opp att på same måten av den andre ektemaken.

Liturgen legg handa si på hendene til brudeparet.

L For Guds åsyn og i nærvere av desse vitna har de no lova kvarandre at de vil leva saman i ekteskap, og gjeve kvarandre handa på det. Difor gjer eg kunnig at de er rette ektefolk.

Her kan følgja

8 Overrekking av ringar

Anten A

L Gje no kvarandre ringane, som de skal bera til teikn på løftet om truskap.

Kvar av dei set ringen på fingeren til den andre.

Eller B

L Gje no kvarandre ringane, som de skal bera til teikn på løftet de har gjeve kvarandre.

Gjenta etter meg.

Liturgen les orda ledd for ledd, deretter seier brudeparet dei fram, den eine først.

L (Namnet), eg gjev deg denne ringen

B (Namnet), eg gjev deg denne ringen

L som eit teikn på løftet mitt om kjærleik og truskap.

B som eit teikn på løftet mitt om kjærleik og truskap.

Ringen vert sett på fingeren til den andre.

Deretter vert overrekkinga teken opp att på same måten av den andre ektemaken.

9 Forbøn

L Lat oss alle be.

Brudeparet kneler ved altarringen.

Liturgen ber for brudeparet, med handspålegging, ei av dei følgjande bønene, og avsluttar med Herrens bøn.

Eventuelt kan også andre i følgjet delta i forbøna med handspålegging.

I

Anten **A**

L Gode Gud, du som har innsett ekteskapet og velsigna kvinne og mann, vi ber deg: Lat di velsigning kvila over (namnet vert nemnt) og (namnet vert nemnt) som her kneler for ditt andlet. Fyll dei med din kjærleik, og bygg heimen deira i fred. Sjå til dei i nåde, og styrk dei med din Ande, så dei i gode og vonde dagar set sin lit til deg, held trufast saman og hjelper kvarandre fram mot det evige livet.

Eller **B**

L Gode Gud, vi takkar deg for (namnet vert nemnt) og (namnet vert nemnt) og for deira kjærleik til kvarandre. Velsign livet deira som ektefolk.

Hjelp dei å halda dei løfta dei har gjeve kvarandre, så ekteskapet deira kan fyllast av tillit, omsut og glede.

Gjev dei evne og vilje til å byggja heimen sin i fred, så den vert ein stad der [born kan veksa opp i tryggleik og] familie og vener kan finna fellesskap.

Du som er vegen, sanninga og livet, lat dei få vandra i di sanning. Du som tilgjev og lækjer, hjelp dei å tilgje kvarandre. Du som er kjærleikens kjelde, gjev dei og alle ektefolk å veksa og modnast i kjærleik.

II

Her kan ein føya til ei fritt utforma bøn, eventuelt kombinert med ljostenning.

Eventuelt kan kyrkjelyden syngja ein bønosalme (medan brudeparet kneler). Sjå til dømes NoS nr. 663, 674 eller Salmer 1997 nr. 273.

III

L Lat oss saman be Herrens bøn.

A Vår Far i himmelen!
Lat namnet ditt helgast.
Lat riket ditt koma.
Lat viljen din råda på jorda slik som i himmelen.
Gjev oss i dag vårt daglege brød,
og tilgjev oss vår skuld,
slik vi òg tilgjev våre skuldnarar.
Og lat oss ikkje koma i freisting,
men frels oss frå det vonde.
For riket er ditt og makta og æra i all æve.
Amen.

Brudeparet set seg på plassane sine.

Her kan følgja

10 Musikk/symbolhandlingar

Deltakarar i bryllaupsfølget og andre kan medverka med musikk, høgtlesing eller andre kulturelle innslag.

11 Salme

12 Velsigning

Anten A

L vend mot kyrkjelyden
Lat oss prisa Herren.

Kyrkjelyden reiser seg

K Gud vere lova. Halleluja. Halleluja. Halleluja.

L Herren velsigne deg og vare deg.
Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig.
Herren lyfte sitt åsyn på deg og gjeve deg fred.

K Amen. Amen. Amen.

Eller B

L vend mot kyrkjelyden
Ta imot velsigninga.

Kyrkjelyden reiser seg.

L Herren velsigne deg og vare deg.
Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig.
Herren lyfte sitt åsyn på deg og gjeve deg fred.

L/K Amen.

13 Utgang

Orgelmusikk eller annan høveleg musikk. Ekteparet går saman ut or kyrkja.